

moj novi minimulti

Mi putujemo!

Zdravo Hrvatska! Bog Hrvatska!

Željko iz Hrvatske povida:

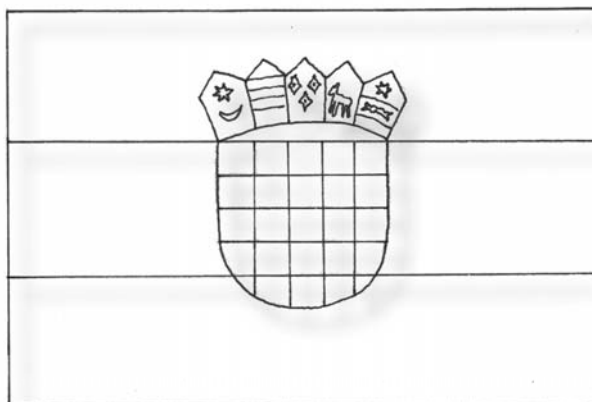
Republika Hrvatska leži u jugoistoku Europe.
Hrvatska je jako šarolika i leži na ubrovi Jadrana.
Mnogobrojni otoki su paradižom za ronce i jedrilnike.

Nogomet je za nas Hrvate jako važan.
Hrvatska nacionalna momčad je položila pri europskom
prvenstvu dobro mjesto. Zbogom! Doviđenja!

Pofarbaj zastavu!

TIRALICA
REPUBLIKA
HRVATSKA (HR)

VELIČINA: 56542 km²
GLAVNI GRAD: Zagreb
PINEZI: Kuna, Lipa
JEZIK: Hrvatski

Išći Republiku Hrvatsku i pofarbaj ju!

Zdravo Italija! Ciao Italia!

Giovanni iz Italije povida:

Moja domovina Italija izgleda na karti kao čižma, zato ju moreš lako najti. Italija je mnogim najdraži cilj za odmor. Jako rado jimo pizzu i pastu.

Talijanci ljubuju šport: nogomet i formula 1. Poznati gradi su na primjer Rim, Venecija i Florenz. Ciao!

Pofarbaj zastavu!

TIRALICA

ITALIJA
(I)

VELIČINA: 301336 km²
GLAVNI GRAD: Rim
PINEZI: Euro, Cent
JEZIK: Talijanski

--	--	--

Išci Italiju i pofarbaj ju!

upoznati Italiju

minimulti novi moj

Zdravo Grčka! Yia sas Ellas!

Stavros iz Grčke povida:

Grčka ima oko 9800 otokov, ali samo na 100 stanuju ljudi.
Grki rado putuju brodom od zemlje do otokov.

U selu Olympia na poluotoku Peloponnes su se održale
pred 2700 ljet prve "Olimpijske igre".

Poznati simbol za olimpijadu je zastava s pet kolobari.

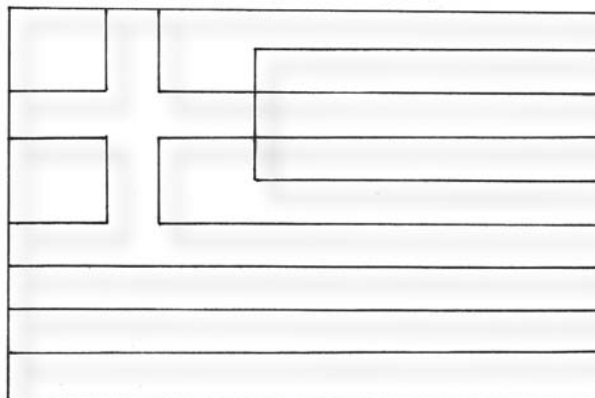
Andío!

Pofarbaj zastavu!

TIRALICA

**GRČKA
(GR)**

VELIČINA: 131940 km²
GLAVNI GRAD: Atena
PINEZI: Euro, Cent
JEZIK: Grčki

Išći Grčku i pofarbaj ju!

Zdravo Španjolska! Ole España!

Ines iz Španjolske povida:

Kraljestvo Španjolska leži u jugozapadnoj Europi i na iberском poluotoku. Baleari i Kanarski otoki isto broju Španjolskoj. Naš kralj i naša kraljica se zovu Juan Carlos i Sofija. Mi Španjolci ne volimo hektiku i zato držimo „siestu“, takozvanu „malu pauzu“. Naš najpoznatiji tanac je „flamenco“, i ja ga rado tancam. Adiós! Hasta la vista!

Pofarbaj zastavu!

TIRALICA
ŠPANJOLSKA
(E)

VELIČINA: 504782 km²
GLAVNI GRAD: Madrid
PINEZI: Euro, Cent
JEZIK: Španjolski

Išči Španjolsku i pofarbaj ju!

upoznati Španjolsku

minimulti novi moj

Zdravo Francuska! Bonjour France!

Michelle iz Francuske povida:

Francuska leži u zapadnoj Europi na Atlantskom oceanu.
Kod nas se nalazi najviši brig Europe „Montblanc“ (4807m).

Visok znak našega glavnoga grada Pariza je jedan turam.
Poznaš ga? U blizini Pariza se rado zabavljamo u
„Euro-Disney-land“-u. Najpoznatiji Francuzi su sigurno
„Asterix i Obelix“. Au revoir! Salut!

Pofarbaj zastavu!

TIRALICA

Francuska
(F)

VELIČINA: 543965 km²
GLAVNI GRAD: Pariz
PINEZI: Euro, Cent
JEZIK: Francuski

--	--	--

Išći Francusku i pofarbaj ju!

Zdravo Turska! Merhaba Tûrkiye!

Yılmaz iz Turske povida:

Moja domovina Turska je podijeljena na dva kontinente.
Veći dio leži u Aziji, a manji u Europi.

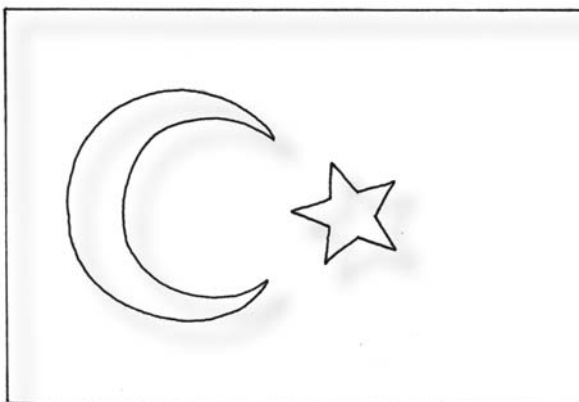
Morski tjesnac Bosporus u gradu Istanbul poveže ove
dva kontinente. Većina Turkov ima muslimansku vjeru.
Mi poštujemo Boga "Allah" i molimo pet put u danu.
Mi ne idemo u crkvu kot vi nego u moše. Güle güle!

Pofarbaj zastavu!

TIRALICA

**Turska
(TR)**

VELIČINA: 779452 km²
GLAVNI GRAD: Ankara
PINEZ: Nova Turska Lira
JEZIK: Turski

Išči Tursku i pofarbaj ju!

upoznati Tursku

minimulti novi moj

Mi putujemo

Razgovor o praznici!

Vera: U juliju putujem s mojim roditeljima na Niuzaljsko jezero. A kamo putuješ ti?

Petar: Ja ću odletiti u Grčku. Letim po prvi put. Ja se jur jako veselim. A kamo putuješ ti Eva?

Eva: Ja ću se odvesti autobusom u Italiju. Onde ću se kupati u morju. Ufam se, da će biti lipo vreme.

Mi svi putujemo. Kamo putuješ ti?
Nastavi dijalog s tvojim tovarušem/tvojom tovaruškicom!

Čim putuješ na odmor!

Različna vozila

Aleks: Mi se vozimo svako ljeto na odmor u Hrvatsku.

Martin: Tako smo i mi prođuće ljeto činili, ali ljetos se vozimo na odmor u Italiju. A kamo ćete vi na odmor, Julija?

Julija: Mi smo bili već nekoliko puta i na odmoru, ali ovo ljeto smo se odlučili odletiti u Tursku.

Sabina: Ja sam već nekoliko puta putovala i , ali ovo ljeto smo si izmislili nešto potpuno novoga: Moja obitelj i ja ćemo ljetos po prvi put putovati . Jur sam vrlo nervozna, ali sam i jako znatiželjna kako će to biti. Na svaki način ću uživati morje i sunce.

Aleks: Moja majka se boji letiti, tako da ne moremo putovati .

Martin: A moj brat se boji vode, tako da ne moremo putovati .

Sara: A mi ne putujemo niti niti niti . Mi se odvezemo na izlet u Beč i se onde vozimo

 . A ostalo vrijeme smo doma i se vozimo .

Nadopuni tekst ovimi riči! Upotribi 7. padež! Čim putuješ?

zrakoplov-
zrakoplovom

auto-
autom

vlak-
vlakom

brod-
brodom

tramvaj-
tramvajem

dvokolce
dvokolcem

upotrijebiti i vježbati 7. padež,
razgovor u uloga

minimulti novi moj

Ganjka u brojevnom prostoru do 30

Računaj, piši rezultat uz račun i piši pravilnu slovu u tabelu!

$15-4 = \underline{\hspace{2cm}}$ ✎ L

$18-5 = \underline{\hspace{2cm}}$ ✎ P

$19-7 = \underline{\hspace{2cm}}$ ✎ I

$20-6 = \underline{\hspace{2cm}}$ ✎ E

$11+5 = \underline{\hspace{2cm}}$ ✎ R

$10+5 = \underline{\hspace{2cm}}$ ✎ P

$22+7 = \underline{\hspace{2cm}}$ ✎ A

$21+6 = \underline{\hspace{2cm}}$ ✎ N

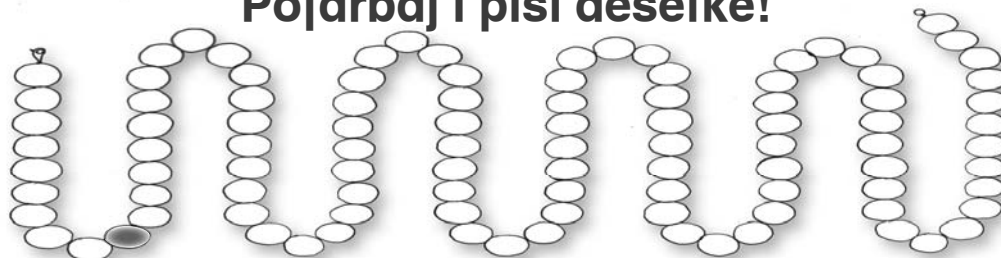
$24+4 = \underline{\hspace{2cm}}$ ✎ Z

$23+3 = \underline{\hspace{2cm}}$ ✎ I

$30-6 = \underline{\hspace{2cm}}$ ✎ E

$29-4 = \underline{\hspace{2cm}}$ ✎ K

11	12	13	14		15	16	29	28	27	26	25	24
L												

Pofarbaj i piši desetke!

10					60				
----	--	--	--	--	----	--	--	--	--

Svenek dva!

Pofarbaj aute s istim rezultatom istom farbom!

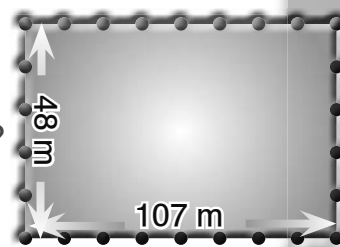
moj novi minimulti

Zadaće s tekstom

Pročitaj tekst! Nacrtaj skicu i računaj u pisanki na redicu u odgovor!

Jedno parkiralište će se zgraditi.
Dužina ovoga parkirališta iznaša **107 m**,
širina je **48 m**. Koliko **m** ograde je potrebno (opseg)?

Odgovor: Potrebno je _____ m ograde.

Za parkiranje aute u javnoj garaži se plaća 5 € na dan.
Kako visok je prihod, ako parkira 78 autov?

Prihod iznaša _____ eurov.

1 auto..... 5 €
78 autov....?

48 školarov se vozi vlakom na odmor. Oni platu ukupno 3 792 €. Koliko stoji jedna karta?

Jedna karta stoji _____ €.

48 školarov..... 3 792 €
1 školar.....?

Na parkiralištu uz hotel iznaša dužina 45 m, širina 32 m.
Koliko autov more parkirati,
ako jedan auto triba **8 m²** mjesta?

Uz hotel more parkirati _____ autov.

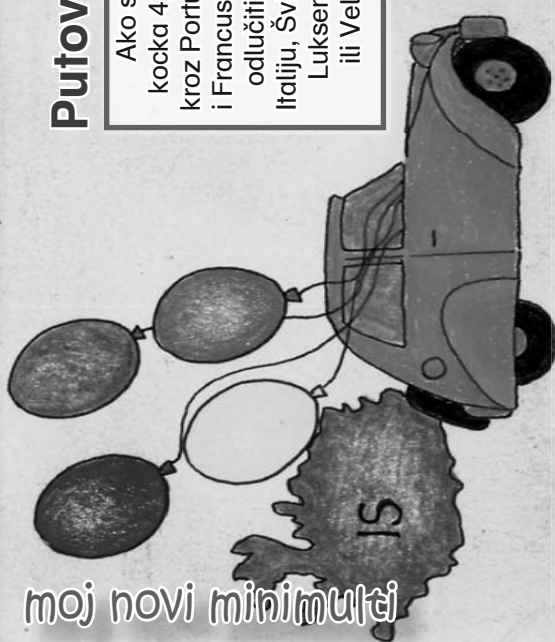

riješiti zadaće s tekstom

minimulti novi moj

Putovanje kroz Europu

Ako se na primjer kocka 4, se mora voziti kroz Portugal, Španjolsku i Francusku. A sada more odlučiti sam, je li će u Italiju, Švicarsku, Njemačku, Luksemburg, Belgiju ili Veliku Britaniju.

moj novi minimulti

Vi tribate za ovu igru:

1 kocku / 4 čunjke / male kamene / europsku kartu ili globus

Igraj se se ovako:

Svaki igrač si izabere čunjak, postavi ga na jedan balon i si zame 5 malih kamenov. Prvi igrač se kocka i se vozi toliko zemalj dalje kot broj na kocki kaže.

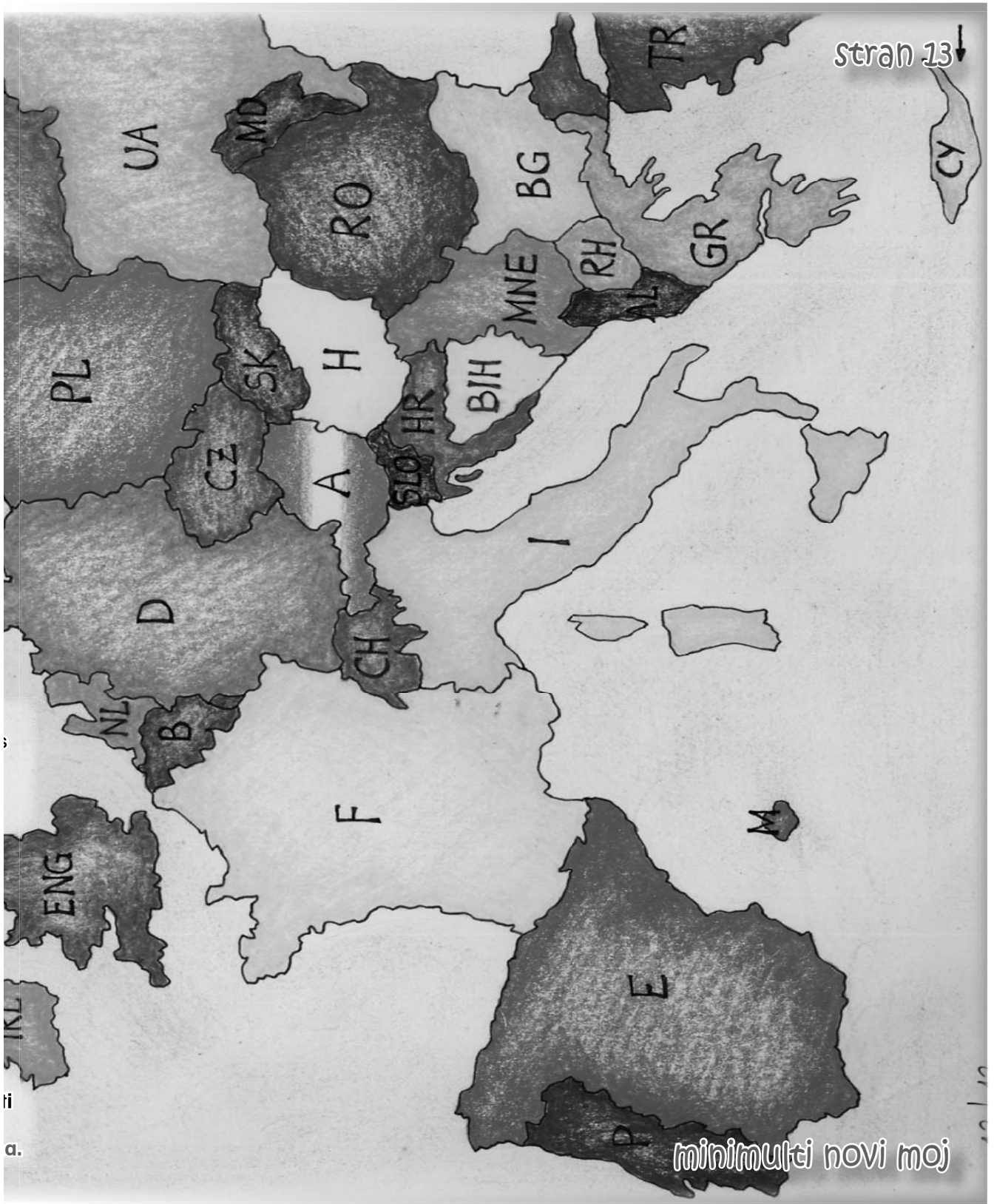
U ki/koji smir ide, je svejedno.

Ali on smi samo prekoraknuti granice susjedskih zemalj.

Sada mora reći, kako se zove zemlja, u ku/koju je doputovao. Svi drugi igrači kontroliraju na europskoj karti ili na globusu, je li ima pravo ili ne. Ako ima pravo, onda smi ostaviti u toj zemlji jedan kamen.

Sada je drugo dite na red. **Ali pazi: Ti smiš samo putovati u one zemlje, u ki/koji još nije kamena!**

Dobitnik je ono dite, ko/koje već nima nijednoga kamena.

Napumpati kotače

Gibanje i sport!

Dvoja dica su lovci.

Svi ostali su gumeni kotači.
Svaki ulovljeni kotač zgubi svoj zrak i se mora sjesti na tlo.

Ako dođu drugi dva kotači mimo,
ga moru napumpati opet i kotač more opet dalje bižati.

Različne zastave

*Prosi tvoju učiteljicu,
da ti kopira ove zastave.*

Glej točno!

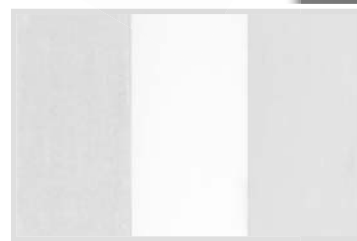
Zastave su jako mutne!

Čitaj, kako je moraš pofarbati:

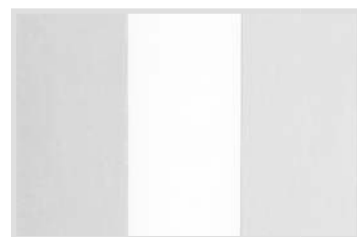
HRVATSKA
zgora črjeno,
u sredini bijelo,
zdola plavo,
grb ima črjeno-
bijeke kocke

ITALIJA
liva stran
je zelena,
sredinski trak je
bijel, desna stran
je črjena

TURSKA
zastava
je črjena,
miese i
zviježda
su bijeli

FRANCUSKA
liva stran
je plava,
sredinski trak je
bijel, desna stran
je črjena

ŠPANJOLSKA
zgora,
zdola i grb
črjeno,
u sredini
žuto

GRČKA
plavo-bijeli
traki,
križ je bijel,
pozadina
je plava

Izriži tvoje zastave i je zalipi na čačkalice (=Zahnstocher).

minimulti novi moj

Tudje zemlje – različne vjere

Prinos vjerskopedagoškoga instituta Gradišće

Ana i Martin su sa svojim roditelji u Turskoj na odmoru.

Hotel je izvanredno lip.
Morje je toplo i čisto.
Jilo je jako dobro.

U nedilju načinju izlet u grad Istanbul.
Kanu si pogledati znamenitosti.
Najdu i kršćansku crkvu.
U njoj se služi nediljna sveta maša.

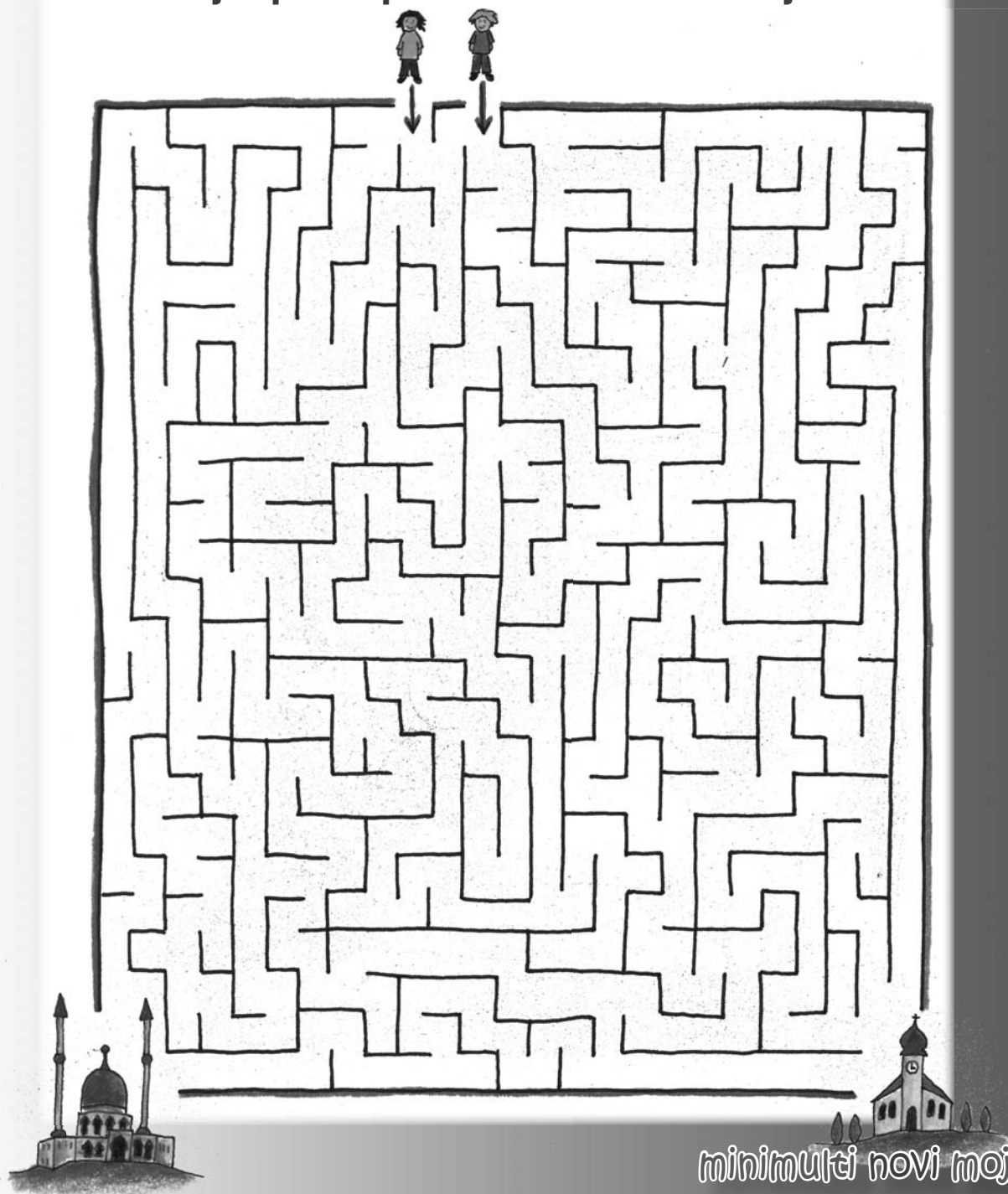
Kasnije vidu pozlaćenu zgradu, ka/koja ima kupolu.
„Ovo je mošeja, svetište muslimanov“, veli mama.
„Muslimani zovu svojega Boga Allah.

A njeva vjera se zove Izlam.
Petak je njev sveti dan.
Prije nego idu u mošeju si sazuju cipele,
kot znak poštovanja prema Bogu.

Oni molu petkrat u danu.
U Turskoj je Izlam jako proširen.
Tako kot je križ znak za nas kršćane,
tako je polumisec znak za muslimane.”

Najdi pravi put u crikvu i u mošeju!

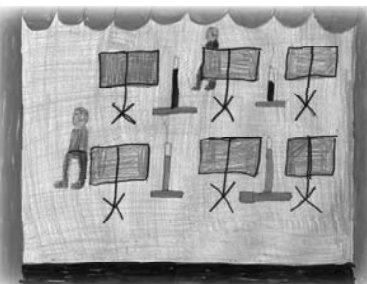
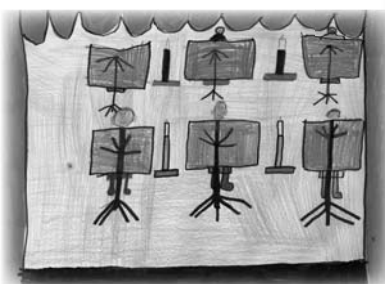

Jožef Haydn i čežnja za domom

Prinos nove vidnje škole Velikoga Borištofa:
mag. Elvira Heisinger, Marko Keretic i Marian Buranik

Kroz ljetu je knez Esterházy uvijek živio u dvorcu Esterháza u današnjoj Mađarskoj. Tako su morali i muzičari ki/koji su stali u njegovoj službi biti s njim. Familije muzičarov su ali morale ostati u Željeznom. 1772. ljeta se je dogodilo da je ljetu dugo duralo.

Muzičari su jur čekali na povratak domom. Ali knez je nije poslušao. Tako je Haydn pomogao muzičarom. Jednoga večera su predstavili novu kompoziciju. (slika 1: Marko Keretic)

Na koncu su igrali mirnu, polaku melodiju. Najednoč se je stao hornist, ugasio je svoju sviću i ostavio pozornicu. Njega je slijedio violinist, ugasio je svoju sviću i ostavio pozornicu. Tako su to udjelali i svi drugi muzičari. (slika 2: Marko Keretic)

Na koncu je stao samo Haydn na pozornici.

I on je ugasio svoju sviću i prošao. Knez se je čudio i za kratkim časom je rekao: „Dobro je! Sutra ćemo se spokati i odvesti domom.” „Od onda se ova kompozicija zove „sinfonija rastanka”.

Jožef Haydn, bubanj i mučna košara

Kad je Haydn bio šest ljet star, onda ga je njegov tetac otpeljao u Hainburg. Ovde je išao u školu i jačio u zboru.

(slika 1: Marian Buranits)

U misecu maju su svako ljeto održali procesiju na diku svetoga Florijana. Procesiju je uvijek u maršu pratio i orkestar. Ali stalo se je, da je muž ki/koji bi bio tukao bubanj, neočekivano umro.

Sada su imali velik problem. Svetak svetoga Florijana se je približavao, a nigdor nij znao tući bubanj.

Direktor škole je imao zvanarednu ideju, da mali Haydn more igrati bubanj, jer je u školi opazio Haydnovu muzikalnost.

Tako je direktor u najkraćem vrimenu naučio Haydna tući bubanj.

Zato se je marljivi mladi muzičar Haydn ali i na večer htio marljivo

vježbati. Donesao si je krušnu košaru i bijelu plahtu. Ovu plahtu je nategnuo prik košare, tako da je bubanj bio gotov.

Haydn se je počeo vježbati. Kot je mali Jožef udarao u bubanj se je sve već prašila muka po sobi. Vrijeda se je muka po malo sela i na Haydnovu glavu i na

njegovo tijelo. Izgledao je kot duh. (slika 2: Marian Buranits)

Ipak se je marljivi Jožef Haydn dalje vježbao na svojem „bubnju“. Najednoč je stao njegov tetac u vrati i se je jako prestrašio bijele figure, ka/koja je tukla po krušnoj košari. Mislio je, da ima samoga duha pred sobom.

Ali vrijeda se je pokazalo, da to ipak nije bio duh, nego mali Jožef Haydn, ki/koji ga je tako jako prestrašio. Je li je tetac bio svojemu nećaku Jožefu Haydnu još jako dugo srdit, to se nažalost danas već ne zna. Sigurno je ali svakako, da si mali Haydn već nikada krušnom košarom nije napravio bubanj.

tekst iz: "Hallo Haydn"

minimulti novi moj

Smišice/Vici

Sofija odgovori:

Kad idemo
iz škole domom,
sam ja prva!

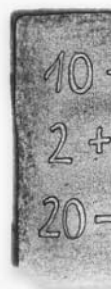
Štefan pita Sofiju:

Kade si ti
prvi u školi?
U čitanju,
u pisanju...?

Silvija veli staroj majki:
Tvoj dar za rođendan - bubanj - je bio
najlipši dar. Stara majka se čudi i pita:
Zač/Zašto? Silvija odgovori:
Svaki dan dostanem od mame 5 eurov,
ako na njem ne igram.

Rudi pun suz veli učitelju:
Meni se isto sve ne vidi
na vašem podučavanju,
ali ipak ja ne telefoniram
veljek Vašim roditeljem,
kot to vi svenek učinite.

Kad kreneš ti

Tekst i melodija: mr Branko Korneš

C G⁷ F C

Kad kre-neš ti jed-noč na put is-pla-ti ti se sva-ki trud. Kad kreneš

C G⁷ F G⁷ C

ti jed-noč na put o - ži - vi se u te - bi ćut.

G C G C

1. Do - ži - viš lju - de raz-lič-ne ve - se - le i - no ža - los-ne, do -

F C G C

ži - viš si - tu - a - ci - je tuž - ne, li - pe i smiš - ne.

**Kad kreneš ti jednoč na put, isplati ti se svaki trud.
Kad kreneš ti jednoč na put, oživi se u tebi ćut.**

**1. Doživiš ljude različne vesele ino žalosne,
doživiš situacije tužne, lipe i smišne.**

**2. Naučiš se ti čuditi stvorenju i svojaturi
naučiš se poštovati i Bogu diku davati.**

0 - 5
+ 15
0 - 14

Jačka: čitati i božati tekst,
upoznati i ponoviti pojedine dijale

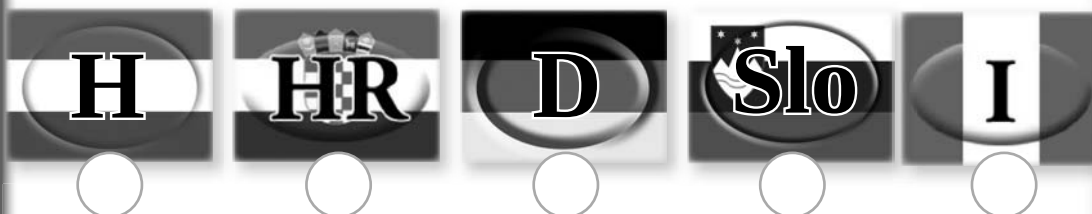
minimulti novi moj

Promet u Europi

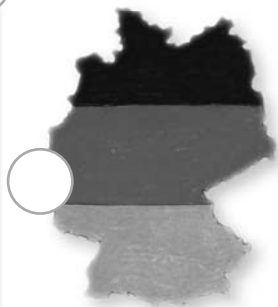
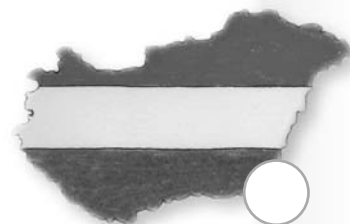
U praznici se vozi mnogo ljudi kroz Europu – a mnogi ljudi se vozu kroz Austriju. Poznaš sve registracije/auto-znake i znaš otkuda su auti došli?

Poveži znake, zemlje i imena zemalj, ke/koje slišu skupa. Piši pravilne broje u kolobare!

Puhaj
s manom!

- 1 - Italija - 1
- 2 - Hrvatska - 2
- 3 - Slovenija - 3
- 4 - Njemačka - 4
- 5 - Mađarska - 5

Naš tip: Nova CD „Memo računa“

Halo!

Ja sam Memo. Ti me sigurno jur poznáš.
Ja te sprohadjam kroz školu i te peljam
kroz hrvatski jezik. Mene moreš najti
u knjigi za prvi razred „Memo i mi“,
a sigurno poznáš i moju CD-ploču „Memo čita“.

Ali u školi se ne kanimo učiti samo pisati i čitati
nego mi kanimo i računati, a to s veseljem i
oduševljenjem. To je sve moguće
novom CD – pločom „Memo računa“.
Početo s novim školskim ljetom more tvoj učitelj/tvoja učiteljica
naručiti novu CD.

„Memo računa“

CD je šarolik i ima puno različnih igar i stepenov. Ako kaniš,
moreš i kontrolirati svoje znanje u matematiki. CD sadržava
sve tematike računanja za školare prvoga i drugoga stepena
osnovne škole, a moreš se vježbati na hrvatskom kot i na
nimškom jeziku.

Samo probiraj, imat ćeš puno veselja!

CD je najnovije školsko izdanje HKDC-a.
Za sadržaj odgovorni su učitelji
Karl Knor, Petar Schweiger i Robert Vuković.

upoznati novo izdanje
„Memo računa“

minimulti novi moj

Kompjutorski „a-b-c“

Netbook

Jedna nova vrst kompjuterov se javlja na sajmu tehnologije, takozvani Netbook.

Mini–Notebook ili Netbook se imenuje jedna vrst kompjuterov, ka/koja je po veličini, po cijeni i po sposobnosti računanja (Rechenleistung) manja nego nam poznati Notebook.

Hasnuju se ovi stroji za mobilno surfanje, za djelo u uredu i u neki škola.

Ovi Netbook-i imaju WLAN integrirano ili kartu (Hardware), da moru djelati u lokalnoj mriži.

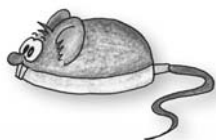
Monitori imaju veličinu od 8,9 do 10 colov (Zoll).

Polahko se i u neki naši škola hasnuju ovakovi

Netbook-i npr. u Novoj sridnoj školi u

Velikom Borištofu ili u osnovnoj školi u Niuzlju.

Vaš kompjutorski miš

Vlasnik i izdavač / Medieninhaber und Herausgeber:

Narodna visoka škola gradišćanskih Hrvatov - © 2009. HNVŠ

Volkshochschule der burgenländischen Kroaten, 7000 Eisenstadt, J. Permayerstr. 9

Odgovorno uredništvo: Bunyai, MAS, MSc Stefan, Buranits Helene, Buranits Mirijam, Kolonovics Julia, Mag. Elvira Heisinger, Mag. Kornfeind Branko, Marlovits Michael, Nagl-Omischl Ester, Schweiger Peter, Sinkovits Elke, Trenker Veronika, Wukovits Robert

Lektorica: magistra Mühlgaszner, MAS Edith, zemaljska nadzornica za hrvatsko školstvo u Gradišću

Ilustracije: Omischl Jasmine - Layout i slog: Bunyai, MAS, MSc Stefan

Poštanski ured ishadjanja: 7000 Željezno, Tiskara: Wograndl Druck, 7210 Matrštof

Izjava polag Zakona o mediji: „moj novi minimulti“ je časopis za školare/školarice u Gradišću.

Erklärung gemäß Mediengesetz: „moj novi minimulti“ ist eine Zeitschrift für SchülerInnen im Burgenland, verfasst in kroatischer Sprache. Gefördert vom Bundeskanzleramt aus Mitteln der Volksgruppenförderung.

Kazalo

Zdravo Hrvatska! Bog Hrvatska!.....	2
Zdravo Italija! Ciao Italia!.....	3
Zdravo Grčka! Yia sas Ellas!.....	4
Zdravo Španjolska! Ole España!.....	5
Zdravo Francuska! Bonjour France!.....	6
Zdravo Turska! Merhaba Tûrkiye!.....	7
Mi putujemo	8
Čim putuješ na odmor!.....	9
Ganjka u brojevnom prostoru do 30.....	10
Zadaće s tekstom.....	11
Putovanje kroz Europu.....	12
Putovanje kroz Europu.....	13
Napumpati kotače.....	14
Različne zastave.....	15
Tudje zemlje – različne vjere.....	16
Najdi pravi put u crikvu i u mošeju!.....	17
Jožef Haydn i čežnja za domom.....	18
Jožef Haydn, bubanj i mučna košara.....	19
Smišice/Vici.....	20
Jačka: Kad kreneš ti.....	21
Promet u Europi.....	22
Naš tip: Nova CD „Memo računa“	23
Kompjutorski „a-b-c“	24